

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

DİLEKÇE KOMİSYONU ŞEHİR MERKEZLERİNDEKİ İŞLEK CADDELERİN TRAFİK SORUNLARININ ARAŞTIRILMASI VE ALINABİLECEK ÖNLEMLERİN BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN ALT KOMİSYON TUTANAKLARI

Tarih: 17 Ocak 2018 Çarşamba

17 Ocak 2018 Çarşamba
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 14.46
BAŞKAN: Orhan KIRCALI (Samsun)

BAŞKAN – Alt komisyonumuzun değerli üyeleri, saygıdeğer katılımcılar, değerli basın mensupları; yeterli çoğunluğumuz vardır.

Şehir merkezlerindeki işlek caddelerin trafik sorunlarının araştırılması ve alınabilecek önlemlerin belirlenmesi amacıyla kurulan alt komisyonumuzun 4'üncü toplantısını açıyorum. Herkese hoş geldiniz diyorum.

Değerli üyeler, hepimizin bildiği gibi, Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun 22 Şubat 2017 tarih ve 17 sayılı Kararı'yla kurulan alt komisyonumuz bugüne kadar 4 toplantı gerçekleştirmiştir. İstanbul'da Bağdat Caddesi'nde incelemelerde bulunduk. Orada konumuzla ilgili birçok kurum ve kuruluş temsilcileri dinlendi, gerek İstanbul'da gerekse komisyonumuza davet edilerek. Yine söz konusu kurum ve kuruluşlardan bilgi, belge ve raporlar da temin edilmiştir.

Saygıdeğer üyeler, bugüne kadar yaptığımız bu çalışmalar neticesinde hazırladığımız taslak raporumuz geçen hafta içerisinde sizlere arz edildi, sunuldu. Bugünkü toplantımızda ise taslak raporumuz üzerinde değerlendirmelerde bulunacağız ve sizlerin görüş ve önerileri doğrultusunda da raporumuza son şeklini vereceğiz.

Daha önceki toplantılarımızda biz ülkemizdeki trafik sorunlarıyla alakalı geniş, detaylı beyanlarda bulunduk. Birkaç cümle etmek istiyorum bununla ilgili; onlardan daha ziyade trafik kazalarının çözümlerinin neler olduğu ve neler olması gerektiği konusunda.

Şimdi, trafik kazalarıyla ilgili 3 tane çözüm önerimiz var. Bu çözüm önerilerini özellikle bir sacayağına benzeterek arz etmek istiyorum. Bunları birbirinden ayırmak mümkün değil.

Birincisi eğitim ve bilinçlendirme. Şurası bir gerçektir ki trafik kurallarının ihlal edilmesinin vicdani ve ahlaki bir yükü yok. Yani bu ne demek? Bir suç işlediğinizde, vatandaş bir suç işlediğinde bu işlemiş olduğu suçun karşılığı olarak bir utanç duyuyor ve bir suçluluk duygusu hissediyor fakat maalesef trafik kurallarının ihlalinde ise bu utanç duyma ve vicdani yük biraz az, insanlarımız bunu duymamakta. Aksine, sürücüler yaptıkları azami hızla ve kural ihlalleriyle gurur duyduklarını çok rahat bir şekilde birbirlerine, arkadaşlarına anlatıyorlar.

Japonya'da işlek yola dev bir ekran yerleştiriliyor. Oradaki azami sınır geçildiğinde o aracın plaka numarası ve ismi, sürücünün adı soyadı bu ekrana yansıtıldığında o bölgede, o dev ekranın bulunmuş olduğu bölgede trafik kuralları ihlalinin azaldığı görülmüş.

Trafik kazalarını önlemek ve ihlallerle etkili mücadele edebilmek için öncelikle trafik güvenliği sorununu insana verilen değer olarak görmek, duyarsızlığı ortak bir kamu vicdanıyla aşmak, trafik suçunu kamu suçu olarak görmek ve buna uygun muamele yapmak zorundayız. Yani, bunu özetlemek istersek aslında, kendimize yapılmasını istemediğimizi başkasına yapma kuralını hayata geçirmemiz gerekiyor. Trafik güvenliği kültürünü oluşturmamız gerekiyor. Trafik güvenliği kültürünü oluşturabilmek ve sürdürebilmek için de kuşkusuz bütün yol kullanıcılarının riskli davranış, ihlal ve kaza arasındaki ilişkiyi algılayacakları bir düzeye getirilmesi ve denetim de aslında her ihlalin bir kaza girişimi olduğu hassasiyetiyle yapılmasıyla mümkündür.

İkinci önlem, teknolojik imkânların en iyi şekilde kullanılacağı bir denetim mekanizmasını geliştirmek. Yani, öyle bir denetim yapılmalıdır ki sürücü yolda hatayı yaptığı anda, trafik kuralını ihlal ettiği anda bu, mutlaka ve anında belirlenmelidir. Burada aklımıza interaktif uyarı sistemi ve interaktif

denetim sistemi gelmekte. Yani, interaktif uyarı sistemiyle yoldaki buzlanma, yoldaki herhangi bir trafik kazası veya hata da hava durumu anında sürücüye iletilebilir. Trafik kazalarında en önemli risk ise hızdır. İnteraktif denetim sistemiyle aracın içerisinde 7/24 denetim imkânıyla hızın aşılması hâlinde 1'inci uyarı, olmazsa, bu 1'inci uyarı sonucunda eğer hız düşürülüyorsa kullanıcı tarafından 2'nci uyarı ve 3'üncüdeyse müeyyide uygulamasına geçilebilir.

Üçüncü, müeyyide ve yaptırımdır. Kurallara uymayan, bunun müeyyidesi, yaptırımı, cezasıyla karşılaşacağını bilmelidir. Cezalar caydırıcı olmalıdır. Yani, ben yaptım, oldu, cezasını öderim ve ihlal yaparım şeklinde değil de verilecek olan cezanın da caydırıcı bir özelliğe sahip olması gerekir yani bir diğer ifadeyle, kırmızı ışıkta geçen, nelere yol açacağını bilmeli, bu noktada sürücüler bilinçlendirilmeli ve eğer bu ihlal yapılıyorsa, trafik kuralı da ihlal ediliyorsa müeyyidesine de katlanılmalıdır.

Şimdi, kısaca bu şekilde özetledikten sonra şimdi değerli üyelerimizden söz almak isteyen sayın üyelerimiz varsa onlara söz vereceğiz.

Dilekçe Komisyonumuza ilk dilekçeyi vererek bu faaliyetleri başlatan Hurşit Bey aramıza katıldı.

Hoş geldiniz Hurşit Bey. Size de tabii ki söz hakkı vereceğiz. Fikri Bey'in bu konuda söylemek istediklerinden sonra.

Buyurun Fikri Bey.

FİKRİ DEMİREL (Yalova) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Başkanımızın da özetle bahsettiği gibi, Komisyonumuza intikal eden bir dilekçeden yola çıkarak İstanbul bazlı, İstanbul Bağdat Caddesi bazlı bir konuyu gündeme aldık. Fakat, şunu da söylemek gerekir ki bu, sadece İstanbul Bağdat Caddesi'yle alakalı bir durum değil. Ben inanıyorum ki Türkiye'deki birçok ilin buna benzer Bağdat Caddesi vardır. Bu konuyu her ne kadar biz İstanbul'da incelediysek, yetkili kurullarla, ilgili kişilerle yapmış olduğumuz görüşmeler neticesinde bu ve buna benzer, diğer illerimizde de vuku bulan trafik sorunuyla alakalı alınabilecek tedbirler noktasında detaylı bir rapor hazırlandı. Bu rapor, zannediyorum ilgili kurullara iletilecek. İnanıyorum ki alınacak bu önlemlerle inşallah bu bahse konu trafik kazalarında, belki sıfır olmayacak ama, bir azalmanın olması buna katkı veren bizleri mutlu edecektir.

Tabii, bu, sadece alınacak önlemlerle değil, başta eğitimle başlanacak bir olay ama Başkanımızın da söylediği gibi, cezaların da caydırıcı nitelik kazanması gerektiğine ben inanıyorum. Çünkü, ceza eğer caydırıcı nitelik kazanmaz ve kişiyi incitmezse kişi o hatayı yapmaya devam ediyor. Hız dediğiniz zaman, zaman zaman bunu yaptıkça tutku hâline geliyor. Dolayısıyla, hız tutkunlarına tutku olacak şekilde meydan vermemek adına eğer 1'inci, 2'nci, 3'üncü yakalandığında, ben inanıyorum ki ciddi bir ekonomik yaptırımla daha sonrasında da bu belki ehliyete el koyma, farklı farklı yaptırımlarla bu engellenirse tutku hâline de gelmesi engellenmiş olur.

Ben inanıyorum, inşallah, bu çalışmamızdan dolayı başta İstanbul olmak üzere, buna benzer diğer illerimizdeki bu gibi trafik kural hataları veya sebebiyet verdiği kazalar engellenmiş, önlenmiş olur, biz de bundan mutluluk duyarız.

Ben, emeği geçen herkese teşekkür ediyorum, inşallah hayırlı bir sonuç çıkar diye umut ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim Fikri Bey.

Evet, Hurşit Bey, buyurun.

HURŞİT YILDIRIM (İstanbul) – Evet, Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri, çok değerli katılımcılar; hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Öncelikle, dilekçemizi ciddiye alıp dilekçemiz üzerinde bir yıllık bir emek sarf eden Dilekçe Komisyonu Başkan ve üyelerimize, Dilekçe Komisyonumuza huzurlarınızda teşekkür etmek istiyorum.

Biz, bir yıl önce bu dilekçemizi verirken kendi seçim bölgemiz, siyaset yaptığımız bölgemiz İstanbul Kadıköy’le ilgili aslında bir sorunu ortaya koymak gayesiyle yola çıkmıştık ama çıkmış olduğumuz yoldan çok daha ileri gittik. Fikri Bey’in bir sloganı var “Her ilin bir Bağdat Caddesi vardır.” diye. Gerçekten her ilin bir Bağdat Caddesi var. Trafik kazaları herkesin bildiğinin aksine daha çok şehirlerarası yollarda değil, işlek caddelerde, ana arterlerde olduğunu da bu araştırmamız neticesinde öğrenmiş olduk.

Tabii, Kadıköy Bağdat Caddesi herkesin bilmiş olduğu, İstanbul’un marka caddelerinden bir tanesi, Türkiye’nin marka caddelerinden bir tanesi. Buradaki trafik kazalarının gündeme gelmesinin bir sebebi de, kamuoyunun dikkatini çekmesinin bir sebebi de aslında, Bağdat Caddesi gidiş geliş olan bir cadde değil, Bağdat Caddesi hem deniz tarafındaki Bağdat Caddesi, kastımız hem de Kadıköy’ün Bağdat Caddesi olarak bilinen, Maltepe’den başlayan Bağdat Caddesi... Karşılıklı olan yani araçların karşı karşıya gelme ihtimali olan bir cadde değil, tek yönlü bir cadde. Bu caddede buna rağmen kazaların olmasının sebebi, insanların eğitim kalitesinin, eğitim düzeyinin yüksek olmasına rağmen bu kazanın olduğu bir gerçek. Biz burada tabii ki Komisyon çalışmalarında pek çok şeyden maruf olduk. Kanunlarımızda, mevzuatımızda pek çok trafik ihlaliyle ilgili cezalar var ama araştırma neticesinde şunu gördük ki: Her olaya farklı bir cezanın uygulanması gerektiği de aşikâr yani genel ceza uygulamasından ziyade, olaylara göre cezaların miktarının artması veya azalması gerekiyor. Örnek olarak: Kadıköy Bağdat Caddesi olarak bildiğimiz, özellikle deniz tarafındaki Cemil Topuzlu Caddesi olarak bildiğimiz caddede geceleri, özellikle geçen yıllarda, aşırı hız ve toplu rallilerle ölümlere sebebiyet veriyorlardı. Aşırı hız yapan, toplu ralli yapan gençlerimizin altlarındaki araçlar milyonluk, hatta birkaç milyonluk araçlar. Bu araçlara bizim aşırı hızdan dolayı kestığımız 400 liralık, 500 liralık bir ceza, maalesef, bu gençlerde caydırıcı bir etkisi olmuyordu. Türkiye’nin trafik ihlalleriyle ilgili karşılaşmış olduğu maddi zarar, manevi zarar gerçekten ekonomimiz içerisinde çok yüklü bir yer tutuyor. Türkiye’de yıllık maddi zarar 30 milyar TL, on yılda kesilen ceza miktarı ise 10 milyar TL. Aslında, kesilen cezayla maddi kayıplarımızın karşılanmadığını görüyoruz. Tabii, burada maddi kayıplar içerisinde, manevi kayıplar içerisinde istatistiklere girmeyen pek çok özellik var. Bunlardan bir tanesi, engellilerimiz. Trafik kazalarında pek çok vatandaşımız engelli olarak kalıyor hem kendisi engelli olarak kalıyor hem ailesi engelli kardeşimize bakmakla mükellef olduğundan dolayı zarar görmüş oluyor, toplumun çok geniş kesimleri zarar görmüş oluyor.

Bu çalışmalar sırasında özellikle, bizim dilekçe sahibi olarak kamuoyunun dikkatini çeken birkaç husus oldu, bunları da burada çok kısa olarak özetlemek istiyorum. Biliyorsunuz, Türkiye Büyük Millet Meclisinin pek çok görevi var, yasa yapma, denetleme gibi, işte Dilekçe Komisyonu altında kamuoyundaki pek çok konuyu gündeme getirme gibi. Bizim tabii, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, milletvekilleri olarak Dilekçe Komisyonu ile beraber bu çalışmamız toplumda, kamuoyunda çok büyük bir ses getirdi, ulusal basında yer aldı, pek çok STK bizi ziyaret etti, onlarla beraber bu Komisyonda çalışma fırsatı da bulduk. Burada, Türkiye Büyük Millet Meclisinde bu sunduğumuz bir kanun teklifi değil tabii ki, bu, bir altlık oluşturma. Burada amacımız, çıkan kanunların konjonktürel olmasından daha ziyade toplumun geniş kesimleri tarafından desteklenmesinin, istenmesinin ve bunların toplum tarafından kabul edildikten sonra hayata geçmesinin kanunun hem ruhuna hem lafzına daha uygun olacağını düşünüyoruz.

Bizim ileri sürmüş olduğumuz teklif neydi? Bizim ileri sürmüş olduğumuz teklif, özellikle Bağdat Caddesi gibi, şehir içi işlek caddelerde trafiği ihlal ederek, aşırı hız yaparak, birden fazla aracın bir araya gelerek toplu ralli yaparak trafik güvenliğini tehlikeye düşürmesi hâlinde idari para cezası yerine trafik güvenliğini tehlikeye düşüren araçların en az iki ay süreyle otoparka çekilmesi... Ki bu ceza

nedir? Çünkü biraz önce ifade ettiğim gibi, 2 milyonluk, 3 milyonluk bir araca 500 liralık kestiğimiz ceza o aracı kullanan kişide bir pişmanlık duygusu oluşturmuyor, bir caydırıcılık oluşturmuyor. Ama, 2 milyonluk, 3 milyonluk bir aracı en az iki ay süreyle otoparka çektiğimiz anda bir pişmanlık oluşturmaı düşünüyorum. Hele hele toplu ralli yaparak... Özellikle, bunu ifade ediyorum arkadaşlar, bunun da kamuoyunda yanlış anlaşılmasını istemiyorum, biz her trafik ihlali yapanın aracını altından alalım, aracını satalım gibi düşüncede değiliz. Ama, özellikle keyfi, kastı aşan, taksiri aşan, kasta yaklaşan, adam öldürme teşebbüsüne gelen, aracını bir silah gibi kullanan, toplu ralli yaparak trafik güvenliğini tehlikeye düşüren araçların eğer bir trafik ihlali sebebiyle ölümlü bir kazaya sebebiyet vermesi hâlinde aracının müsadere edilmesi, satılması ve satılan bu araçla da bir trafik vakfının, trafik eğitim vakfının kurularak buradan da insanlara eğitim verilmesi, eğitim alan kişilerin de trafik sigortası ve kasko sigortası gibi sigortalardan da faydalanmasını da kamuoyuna sunduk, bu geniş takdir topladı, gerçekten kamuoyu tarafından ilgi gösterildi. Buradaki eğitimden kastımız illa ki insanların bir yüksek lisansı olması, üniversite eğitimi alması değil, trafik eğitim alması çünkü trafik eğitimi çok özel bir eğitim. Çünkü, Bağdat Caddesi'nde kaza yapan bir avukattı, Bağdat Caddesi'nde kaza yapan yüksek lisansı olan, doktorası olan bir arkadaşımızdı. Biz, burada sadece sürücülerini korumuyoruz, sürücülerinin muhatap olacağı yayaları da korumak istiyoruz.

Aynı zamanda, Komisyonumuz bu çalışmaları yaparken cezayla beraber ödüllendirmenin de faydalı olacağını ifade ettik. Aynı şekilde, doğrudan ehliyet verme değil, bir günde ehliyet alma değil, ehliyetle bir staj sürecinin de olması gerektiğini ifade ettik. Çünkü, ehliyet alan kişi en az bir yıl, iki yıl içerisinde bir kaza yapmadığı veya ona bir puanlama verildiği takdirde daha bilinçli olacağını düşünüyorum, en azından ehliyetle bir staj süresinin olması gerektiğini düşünüyorum. Tabii ki, bizim görüşlerimizi sayın Komisyon Başkanımız, üyelerimiz değerlendirdiler, bunları derlediler, topladılar, bir rapor hâline gelecek, inşallah, bu rapor yürütmeye de, bakanlıklara da bir altlık oluşturacak ve kamuoyu tarafından desteklendiği takdirde inşallah trafik bilinci artmış olacak diyorum.

Ben, tekrardan çalışmalarından dolayı Komisyonumuza teşekkür ediyorum, sizlere de çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Hurşit Bey.

Değerli milletvekilleri, çok değerli katılımcılar; toplantımız ve Komisyonumuzun çalışmalarının bu şekliyle sonuna gelmiş bulunuyoruz. Sizlerin görüş ve önerileri doğrultusunda taslak raporumuzda gerekli düzenlemeler yapılacak ve bu, üst komisyonumuza da arz edilecektir.

Bu vesileyle alt komisyon çalışmalarında katkıları bulunan sayın üyelerimize, değerli katılımcılara, ben, Hurşit Bey size ayrı ayrı teşekkür ediyorum; gerçekten, çok emeğiniz geçti, biz incelemelerimizi gerçekleştirdik, ifade ettiğiniz gibi, Bağdat Caddesi'nde iki sorunla karşılaştık. Birincisi; ortak bir sorun olan trafik sorunu. Bir de ikincisi; bunun dışında gece on ikiden sonra, birden sonra meydana gelmiş olan o gürültüyle alakalı bir sorun. İnşallah, kapsamlı bir rapor şeklinde bu hazırlandı ve biz Dilekçe Komisyonumuza bu raporumuzu da sunacağız, arz edeceğiz.

Raporumuzun hayırlı olmasını dileyerek toplantıyı da kapatıyorum.

Hepinize çok çok teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 15.06